

ΚΕΦ 12^ο ΜΟΡΦΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΤ'Α ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

- ◉ Ένα από τα θεμελιώδη ερωτήματα που απασχολεί την ψυχολογία είναι ο προσδιορισμός της φυσιολογικής και προβληματικής ή παθολογικής συμπεριφοράς.
- ◉ Η ανθρώπινη συμπεριφορά έχει ένα χαρακτήρα δυναμικό.
- ◉ Η Ψυχολογία δεν μπορεί εύκολα να διαχωρίσει την προβληματική από τη φυσιολογική συμπεριφορά επειδή συχνά ορισμένες μορφές προβληματικής συμπεριφοράς πχ εκρήξεις οργής, διαταραχές ύπνου, εμφανίζονται στα περισσότερα παιδιά.
- ◉ Η Ψυχολογία προσπαθεί να προσδιορίσει την προβληματική συμπεριφορά με 2 κυρίως κατηγορίες κριτηρίων, τα στατιστικά και τα λειτουργικά.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

- ◉ Σύμφωνα με τα στατιστικά κριτήρια:
- ◉ Φυσιολογική θεωρείται η συμπεριφορά που συναντάται σε ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Αντίθετα κάθε μορφή συμπεριφοράς που αποκλίνει από το μέσο όρο θεωρείται προβληματική.
- ◉ Όσο πιο σπάνια είναι μια συμπεριφορά τόσο τείνει να θεωρείται αποκλίνουσα.
- ◉ Όμως κάθε σπάνια συμπεριφορά δεν θεωρείται προβληματική πχ εξαιρετικές ικανότητες , ταλέντα. Όπως κάθε συμπεριφορά που είναι συνήθης δεν σημαίνει ότι είναι φυσιολογική πχ κάπνισμα, αλκοόλ.
- ◉ Για να ξεπεράσουμε αυτά τα προβλήματα εξετάζουμε αν η συγκεκριμένη συμπεριφορά είναι κοινωνικά αποδεκτή και συμφώνη με τους κοινωνικούς κανόνες και καθιερωμένες αξίες.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

- ◉ Σύμφωνα με τα λειτουργικά κριτήρια:
- ◉ Φυσιολογική είναι κάθε συμπεριφορά που δεν προκαλεί προβλήματα στη σχέση του ατόμου με τον εαυτό του και δεν δυσχεραίνει την κοινωνική του προσαρμογή. Επομένως η συμπεριφορά αξιολογείται με βάση τις συνέπειες που έχει για την προσαρμογή του ατόμου.
- ◉ Οι τομείς οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν λειτουργικά κριτήρια με βάση τα οποία εξετάζεται κάθε συμπεριφορά είναι οι γνωστικές ικανότητες, η κοινωνική προσαρμογή, η ικανότητα για αυτοέλεγχο , οι κρίσεις άλλων σημαντικών προσώπων για τη συμπεριφορά του παιδιού , η εμπιστοσύνη του παιδιού στον εαυτό του , η αυτοεκτίμηση του

ΤΡΑΥΛΙΣΜΟΣ

- ◉ Επανάληψη γράμματος ή συλλαβής
- ◉ Σπασμωδικές κινήσεις χεριών, προσώπου
- ◉ 3-5 έτος
- ◉ Ψυχολογικά αίτια, άγχος, πίεση περιβάλλοντος, κληρονομικότητα
- ◉ Συχνότερο στα αγόρια
- ◉ Διαταραχή επικοινωνίας
- ◉ Μειώνει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση του παιδιού αν επιμένει και σε μεγαλύτερη ηλικία.

ΤΡΑΥΛΙΣΜΟΣ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΟΣ

- Συνήθης μορφή
- Εμφανίζεται στην παιδική ηλικία
- Επιδεινώνεται σταδιακά

ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟΣ

- Υγιείς ενήλικους
- Μετά από ισχυρό σωματικό και ψυχικό κλονισμό- σοκ
- Εξασθενεί με την πάροδο του χρόνου

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ⊙ Είναι η συναισθηματική κατάσταση κατά την οποία το άτομο ενεργεί με στόχο να βλάψει κάποιον.
- ⊙ Διακρίνεται σε :
  - ✓ Εχθρική επιθετικότητα-το άτομο εκδηλώνει άμεσα την επιθετικότητα του προς τα πρόσωπα που τον προκαλούν
  - ✓ Συντελεστική επιθετικότητα-το άτομο προκαλεί έμμεσα κακό , ασκώντας κάποιας μορφής εξουσία ή διατηρώντας την κυριαρχία κάποιου δικαιώματος
  - ✓ Φυσική
  - ✓ Σωματική
  - ✓ Λεκτική
- ⊙ Εκδηλώνεται περισσότερο στα αγόρια.
  - Η σωματική είναι κυρίως παρατηρησημη στις μικρότερες ηλικίες.
- ⊙ Η λεκτική χαρακτηρίζει τα μεγαλύτερα παιδιά.

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ⊙ Τιμωρητικοί γονείς → Επιθετικά παιδιά
- ⊙ **ΑΙΤΙΑ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ:**
  - ✓ Ενδογενή(ένστικτο αυτοσυντήρησης).
  - ✓ Περιβαλλοντικά (αντίδραση σε ένα στερητικό και ματαιωτικό περιβάλλον).
- ⊙ **ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ:**
  - ✓ Όχι τιμωρία
  - ✓ Κατανόηση, βοήθεια, συνεργασία

ΨΕΜΑ- ΚΛΟΠΗ

ΨΕΜΑ

- ◉ Συμπεριφορά που συνίσταται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.
  - ◉ Το παιδί δυσκολεύεται να διακρίνει ανάμεσα στο λεπτό και αθώο και στο απαγορευμένο.
  - ◉ Υπάρχουν παιδιά που λένε συστηματικά ψέματα για να :
    - Αποφύγουν τιμωρίες
    - Να προστατευτούν
    - Να καταφέρουν να ανταποκριθούν στις φιλοδοξίες των γονέων
    - Για να διατηρήσουν την καλή τους εικόνα
- Στην παθολογική διάσταση του θέματος το παιδί αδυνατεί να διακρίνει μεταξύ πραγματικού και φανταστικού.**

ΨΕΜΑ- ΚΛΟΠΗ

ΚΛΟΠΗ

- Σε μικρές ηλικίες ένα παιδί δεν μπορεί ακόμα να διακρίνει μεταξύ αθώου, θεμιτού και απαγορευμένου.
- Σταδιακά μαθαίνει ότι η οικειοποίηση πραγμάτων όταν ο κάτοχος δεν το γνωρίζει, τιμωρείται.
- Η γονεϊκή παρέμβαση είναι αποδοτική όταν γίνεται λίγο πριν την πράξη και όχι μετά από αυτήν.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ-ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ⊙ Τα υπερδραστήρια παιδιά:
  - Αδυνατούν να μείνουν ήσυχα
  - Αδυναμία οργάνωσης
  - Ελλειμματική προσοχή
  - Βίαιες εκδηλώσεις θυμού
  - Κρίσεις πανικού
  - Σπρώχνει , σπάει, χτυπά
  - Έχει επίγνωση των αδυναμιών του
  - Καλή αυτοεκτίμηση

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ-ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ◉ Γίνεται αισθητό στις πρώτες τάξεις του σχολείου.
- ◉ Τετραπλάσιο ποσοστό σε σχέση με τα κορίτσια.
- ◉ ΑΙΤΙΑ (Οργανικά- Ψυχολογικά)
- ◉ Οργανικά
  - Κληρονομικό πρόβλημα που πολύ συχνά χαρακτηρίζει και τους γονείς.
  - Μολυσματικές ασθένειες κατά την κύηση
  - Τραύματα στον εγκέφαλο κατά τη χρήση μηχανικών μέσων κατά τον τοκετό
  - Έκθεση του παιδιού σε κινδύνους
  - Κακή διατροφή
  - Δηλητηριάσεις
- ◉ Ψυχολογικά
  - Αδυναμία του παιδιού να επικοινωνήσει αποτελεσματικά με ένα περιβάλλον που δεν προσφέρει ευκαιρίες για επαφή και συναναστροφή πχ ιδρυματικό περιβάλλον

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ-ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ◉ Συχνά τα υπερκινητικά παιδιά προέρχονται από γονείς καταθλιπτικούς
- ◉ Το είδος της σχέσης που έχει αναπτύξει το παιδί με την μητέρα οδηγεί πολλές φορές σε υπερκινητικότητα.
- ◉ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
  - Χορήγηση φάρμακων
  - Εργοθεραπεία
  - Συναισθηματική στήριξη γονέων- παιδιών
  - Συμβουλευτική γονέων
  - Ενημέρωση και εκπαίδευση δασκάλων ώστε το παιδί να έχει την ειδική αντιμετώπιση στο σχολείο , που θα μειώσει την αποτυχία, την ένταση και την κακή ψυχολογική κατάσταση του.